

Η Συνθήκη της Λωζάννης και η αποστρατικοποίηση των νήσων

Απέναντι στις ενορχηστρωμένες επιθέσεις του Τουρκικού αναθεωρητισμού, που επίμονα αρνείται να αποκτήσει γνώσεις διεθνούς δικαίου ενός πρωτοετούς φοιτητή, παραθέτουμε μια σύντομη και περιεκτική ανάλυση της Συνθήκης της Λωζάννης και της αποστρατικοποίησης των νήσων, που επικαλείται ανοήτως και δολίως η Τουρκία.

Η Συνθήκη της Λωζάννης, αποτελούμενη από 5 κεφάλαια,, που υπεγράφη στις 24-7-1923μεταξύ της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ιαπωνίας, της Ελλάδος, της Ρουμανίας και του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικού κράτους αφ' ενός και της Τουρκίας αφ' ετέρου και πήρε το όνομά της από την πόλη της Ελβετίας, όπου έλαβε χώρα η διάσκεψη των ως άνω κρατών, ανέτρεψε την υπογραφέισα στις 10-8-1920 Συνθήκη των Σεβρών, η οποία αποτέλεσε το επιστέγασμα των φιλοδοξιών του Βενιζέλου για μία Ελλάδα των δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών. Κατά τραγική ειρωνεία, ο άνθρωπος που υπήρξε αρχιτέκτων της πολιτικής αυτής κλήθηκε από την επαναστατική Κυβέρνηση να υπογράψει το πιστοποιητικό θανάτου του ελληνικού μεγαλοϊδεατισμού, που επήλθε λόγω σωρείας λαθών, τα οποία δεν είναι του παρόντος να αναλύσουμε. Ο Βενιζέλος χειρίσθηκε με αξιοπρεπή τρόπο τη μεγάλη στρατιωτικοπολιτική ήττα της εκστρατείας της Μικράς Ασίας και του συνακόλουθου ξεριζωμού των Ελλήνων από τις πατρογονικές τους εστίες, μια ήττα που υπήρξε η μεγαλύτερη εθνική ήττα μετά το 1453.

Για την Τουρκία η Συνθήκη σήμαινε τη συρρίκνωση της Αυτοκρατορίας και τη μετατροπή της σε ένα κράτος που ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των συμμάχων, οι οποίοι δεν ενδιαφέρονταν για την αποκατάσταση των εθνικών δικαίων άλλων μειονοτήτων, π.χ. Κούρδων, για λόγους καθαρά υπολογισμού και συμφέροντος. Η Συνθήκη όρισε τα νέα σύνορα της Τουρκίας με τη Βουλγαρία, το Ιράκ, τη Συρία και βεβαίως την Ελλάδα. Η Τουρκία επίσης παραιτήθηκε (άρθρο 17) παντός δικαιώματός της επί της Αιγύπτου και επί του Σουδάν, παραίτηση η οποία θεωρήθηκε ότι έγινε αναδρομικά από την 5-11-1914, και αναγνώρισε (άρθρο 20) την προσάρτηση της Κύπρου από τη Μεγάλη Βρετανία, που ανακηρύχθηκε την ίδια ημέρα, δηλαδή 5-11-1914.

Οι διατάξεις που αφορούν την Ελλάδα περιλαμβάνονται στα άρθρα 12 έως και 15. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 12 αναγνωρίζεται σε εκτέλεση των άρθρων 5 της Συνθήκης του Λονδίνου της 17-5-1913 και του άρθρου 15 της Συνθήκης των Αθηνών της 1-11-1913 η κυριαρχία της Ελλάδος επί των νήσων της Ανατολικής Μεσογείου, δηλαδή Λήμνου, Σαμοθράκης, Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου και Ικαρίας, εκτός της Ίμβρου, της Τενέδου, των Λαγουσών νήσων και των νήσων που κείνται σε απόσταση μικρότερη των 3 μιλίων από την μικρασιατική ακτή, τα οποία διατελούν υπό τουρκική κυριαρχία. Στο άρθρο 13 αναφέρεται ρητά ότι η Ελληνική Κυβέρνηση υποχρεώνεται να μην ανεγείρει στις νήσους Μυτιλήνη, Χίο, Σάμο και Ικαρία κάποιο οχυρωματικό έργο και να μην τα χρησιμοποιήσει για εγκατάσταση ναυτικής βάσεως. Υποχρεώνεται επίσης να απαγορεύσει την υπέρπτηση στρατιωτικών αεροσκαφών στην ακτή της Ανατολίας και αντιστοίχως υποχρεώνεται η Τουρκία να απαγορεύσει την υπέρπτηση αεροσκαφών στις ως άνω ελληνικές νήσους. Στο ίδιο άρθρο παρ. 3 αναγνωρίζεται ρητά το δικαίωμα της Ελλάδος να εκγυμνάζει στα

νησιά αυτά τον συνήθη αριθμό των καλουμένων για στρατιωτική θητεία, καθώς και να διατηρεί ανάλογη δύναμη χωροφυλακής και αστυνομίας.

Το άρθρο 14 αναφέρει ρητά ότι η Ίμβρος και η Τένεδος παραμένουν μεν υπό τουρκική κυριαρχία με κάθε εγγύηση όμως για την προστασία των προσώπων και των περιουσιών του μη μουσουλμανικού ιθαγενούς πληθυσμού (!!!) και απολαμβάνουν ειδικής διοικητικής οργάνωσης, αποτελούμενης από τοπικά στοιχεία (δηλαδή Έλληνες). Η διατήρηση επίσης της τάξεως θα εξασφαλίζεται από αστυνομία στρατολογούμενη από τον ιθαγενή πληθυσμό και θα τελεί υπό τις διαταγές της ως άνω προβλεπόμενης τοπικής διοικήσεως. Η Ίμβρος και η Τένεδος εξαιρούνται ρητά από τη συμφωνία περί ανταλλαγής πληθυσμών.

Στο άρθρο 15 η Τουρκία παραιτείται ρητά υπέρ της Ιταλίας παντός δικαιώματος και τίτλου στις νήσους Αστυπάλαια, Ρόδο, Χάλκη, Κάρπαθο, Κάσσο, Τήλο, Νίσυρο, Κάλυμνο, Λέρο, Πάτμο, Λειψούς, Σύμη και Κω, και στις νησίδες που εξαρτώνται αυτές, καθώς και από τη νήσο Καστελλόριζο.

Η συρρίκνωση αυτή της τουρκικής επικράτειας δεν έγινε αποδεκτή από το βαθύ τουρκικό κράτος, το οποίο, είτε στην κεμαλική είτε στη μουσουλμανική έκφασή του, διαθέτοντας μάλιστα μια εθνική στρατηγική ανύπαρκτη στην Ελλάδα, παραμένει σταθερά προσηλωμένο στην επανάκτηση των εδαφών που απωλέσθησαν και τροφοδοτεί τον τουρκικό μεγαλοϊδεατισμό με την κυρίαρχη αυτή ιδέα, την οποία εφαρμόζει κατά τη συνήθη τακτική του γιαβάς-γιαβάς. Πράγματι, η Τουρκία με αργό, αλλά σταθερό βηματισμό εξεδίωξε με διάφορους τρόπους τους Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, που από 120000 έμειναν 2500, τουρκοποίησε διοικητικά την Ίμβρο και την Τένεδο, γκρίζαρε την ελληνική κυριαρχία στο Αιγαίο, εισέβαλε και κατέκτησε το βόρειο τμήμα της Κύπρου, παρεβίασε αυθαίρετα την κυπριακή και ελληνική ΑΟΖ με τα γεωτρύπανά της, παρενέβη με πολεμικά μέσα στο Ιράκ, τη Συρία, τη Λιβύη και το Ναγκόρνο-Καραμπάχ και με την ανοχή ή τη συνενοχή των ΗΠΑ, του ΝΑΤΟ, της ΕΕ και της Ρωσίας, έχει επεκτείνει την κυριαρχία της, παραβιάζοντας ωμά και προκλητικά τη Συνθήκη της Λωζάννης και τις άλλες Διεθνείς Συνθήκες, καλώντας την Ελλάδα και την Κύπρο σε διάλογο προς αναγνώριση de jure όσων έχει καταλάβει de facto. Επιπροσθέτως, απαιτεί την αποστρατικοποίηση των νήσων και την αναθεώρηση της Συνθήκης της Λωζάννης, την οποία η ίδια μονομερώς έχει παραβιάσει συστηματικά.

Και όμως, οι τουρκικές αυτές αξιώσεις δεν έχουν κανένα νομικό έρεισμα, αφού, όσον αφορά στην αρχικά προβλεπόμενη αποστρατικοποίηση της Λήμνου, της Σαμοθράκης και συνακόλουθα των Δαρδανελίων και των τουρκικών νήσων Ίμβρου, Τενέδου κ.ά., αυτή καταργήθηκε ως υποχρέωση και για τις δύο χώρες με τη Συνθήκη του Montreux το 1936, όπως ρητώς αποδέχθηκε και η Τουρκία από τις 6 Μαΐου 1936 με επιστολή της προς την Ελληνική Κυβέρνηση (βλ. σχετικά Πρακτικά Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης, Ιούλιος 1936, τεύχ. 12, σελ. 309). Η αναφορά επομένως της Τουρκίας στην αποστρατικοποίηση της νήσου Λήμνου είναι νομικά αβάσιμη και ανέριστη.

Ως προς το καθεστώς των Δωδεκανήσων, αυτό διέπεται από τη Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων του 1947, με την οποία αυτά παραχωρήθηκαν στην Ελλάδα με την υποχρέωσή μας βέβαια να παραμείνουν αποστρατικοποιημένα, μετά από απαίτηση της Σοβιετικής Ένωσης. Η Τουρκία όμως δεν αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης και επομένως δεν έχει καμία υποχρέωση ή δικαίωμα εγχειρόμενο υπέρ εαυτής, σύμφωνα με το άρθρο 34 της Συνθήκης της Βιέννης για το δίκαιο των Συνθηκών. Επιπροσθέτως, η περίοδος του Ψυχρού Πολέμου, η ίδρυση του ΝΑΤΟ άλλαξε το καθεστώς στρατικοποίησης, όχι μόνο για τις εν λόγω ελληνικές νήσους, αλλά και για αντίστοιχες τουρκικές, καθώς επίσης και ιταλικές νήσους (Lampedusa κ.ά.), καθεστώς που επεκτάθηκε και σε ευρωπαϊκές χώρες, π.χ. Γερμανία. Επομένως, το ίδιο ανέριστη και αβάσιμη είναι και η αναφορά στην αποστρατικοποίηση των Δωδεκανήσων.

Όσον αφορά στην αποστρατικοποίηση των νήσων Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου και Ικαρίας, αυτή δεν ορίζεται *stricto sensu* στο άρθρο 13 της Συνθήκης της Λωζάννης, ενώ οι συνεχείς παραβιάσεις του ελληνικού εναερίου χώρου, η παρουσία στα τουρκικά παράλια μεγάλου αποβατικού στόλου και η καταπάτηση της διοικητικής αυτονομίας της Ίμβρου και της Τενέδου θεσπίζουν υποχρέωση της Ελλάδος να διασφαλίσει την κυριαρχία της επί των νήσων αυτών, αλλά και ρητή πρόβλεψη στη Συνθήκη της Λωζάννης να υπήρχε, η απειλητική και επιθετική στάση της Τουρκίας από τον Έβρο μέχρι την Κύπρο υποχρεώνει την Ελλάδα με

βάση το άρθρο 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ να περιφρουρήσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα με κάθε τρόπο.

Η Τουρκία, ζητώντας την αποστρατικοποίηση των νήσων, επιδιώκει την επανάληψη του εγχειρήματος στην Κύπρο με την απόσυρση από την Χούντα της ελληνικής μεραρχίας, ώστε να καταστήσει ευκολότερη μια αποβατική ενέργεια στο Αιγαίο, όπως ακριβώς και στην Κύπρο το 1974. Σε απάντηση των τουρκικών αυτών αξιώσεων, η Ελλάδα και η Κύπρος οφείλουν να ενισχύσουν την άμυνα των νήσων και των θαλάσσιων ζωνών, λαμβάνοντας υπ' όψιν επιπλέον την καινοφανή απειλή των τουρκικών drones και να ενδυναμώσουν την αεροπορική υπεροχή και τη ναυτική ισχύ τους, κατεπειγόντως με προμήθεια προηγμένων οπλικών συστημάτων και άμεσα με την ίδρυση μιας σύγχρονης αμυντικής βιομηχανίας, η οποία ταυτόχρονα θα συνδεθεί με την ανάπτυξη των χωρών μας και την απασχόληση εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού. Η Ελλάδα και η Κύπρος 200 χρόνια μετά την επανάσταση του 1821 ας δημιουργήσουν επιτέλους τις προϋποθέσεις μόνιμης και σταθερής ισχύος του Ελληνισμού, που δεν θα απειλείται από τη δύναμη αυτή που επί 400 χρόνια τον είχε υποδουλώσει και που πάλι τον επιβουλεύεται. Αυτή είναι η σημειολογία της επετείου και το χρέος των επιγόνων έναντι των ηρώων του 1821.